

Spojené věci T-111/01 a T-133/01

**Saxonia Edelmetalle GmbH a J. Riedemann jako správce
konkurzní podstaty společnosti ZEMAG GmbH**

V.

Komisi Evropských společenství

„Státní podpory – Restrukturalizace – Zneužití státních podpor –
Navrácení podpor – Článek 88 odst. 2 ES –
Nařízení (ES) č. 659/1999“

Rozsudek Soudu (prvního rozšířeného senátu) ze dne 11. května 2005 . . . II - 1585

Shrnutí rozsudku

- 1. Podpory poskytované státy – Správné řízení – Povinnost Komise dopisem vyzvat zúčastněné strany, aby předložily své připomínky – Forma a obsah výzvy dopisem
(Článek 88 odst. 2 ES; nařízení Rady č. 659/1999, čl. 6 odst. 1 a článek 16)*

II - 1579

2. *Podpory poskytované státy – Správní řízení – Povinnost Komise vyslechnout zúčastněné strany v případě, že členský stát nesplní její příkaz k poskytnutí informací – Nedostatek (Nařízení Rady č. 659/1999, čl. 13 odst. 1, články 14 a 16)*
3. *Žaloba na neplatnost – Žalobní důvody – Žalobní důvody, které mohou být vzneseny proti rozhodnutí Komise ve věci státních podpor – Důvody, které nebyly nevzneseny v průběhu správního řízení – Rozdíl mezi přípustnými právními důvody a nepřípustnými skutkovými důvody
(Článek 88 odst. 2 ES a článek 230 ES)*
4. *Podpory poskytované státy – Podpory povolené Komisí – Zneužití příjemcem – Důkazní břemeno, které nese Komise – Odmítnutí dotčeného členského státu splnit příkaz k poskytnutí informací – Důsledky
[Článek 88 odst. 2 ES; nařízení Rady č. 659/1999, čl. 1 písm. g), články 13 a 16]*
5. *Podpory poskytované státy – Podpory povolené Komisí – Zneužití příjemcem – Posuzovací pravomoc Komise – Soudní přezkum – Meze*
6. *Podpory poskytované státy – Navrácení protiprávní podpory – Povinnost vyplývající z protiprávnosti – Předmět – Obnovení dřívějšího stavu – Přiměřené použití v případě zneužití podpory
[Článek 88 odst. 2 ES; nařízení Rady č. 659/1999, čl. 1 písm. g), články 14 a 16]*
7. *Akty orgánů – Odůvodnění – Povinnost – Dosah – Odmítnutí zohlednit v rozhodnutí příkazujícím vrácení protiprávní podpory údaje poskytnuté dotčeným členským státem po vydání příkazu
(Článek 253 ES; nařízení Rady č. 659/1999, čl. 10 odst. 3 a čl. 13 odst. 1)*

1. Řízení o kontrole státních podpor je vzhledem ke své obecné struktuře řízením zahájeným proti členskému státu odpovědnému, s ohledem na jeho povinnosti Společenství, za poskytnutí podpory, a nikoliv proti příjemci nebo příjemcům podpory.

Pojem „zúčastněné strany“ ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES se vztahuje na neurčitý soubor osob. Z této úvahy vyplývá, že čl. 88 odst. 2 ES nevyžaduje individuální výzvu dopisem mající zvláštní předmět. Jediným požadavkem tohoto ustanovení je, aby Komise tuto výzvu učinila tak,

aby všechny potenciálně zúčastněné osoby byly informovány a měly příležitost uplatnit své argumenty. Za těchto okolností se zveřejnění stanoviska v *Úředním věstníku Evropských společenství* jeví přiměřeným prostředkem k tomu, aby se zúčastněné strany dozvěděly o zahájení řízení. V důsledku toho tato judikatura přiznává zúčastněným stranám především roli zdrojů informací pro Komisi v rámci správního řízení zahájeného podle čl. 88 odst. 2 ES.

Jelikož Komise vyzvala sdělením zveřejněným v *Úředním věstníku Evropských společenství* příjemce podpor původně povolených předběžným rozhodnutím k předložení jejich připomínek k případnému porušení dotčeného rozhodnutí z důvodu, že tyto podpory nebyly použity v souladu se zmíněným rozhodnutím a jelikož zmínění příjemci nevyužili této možnosti, Komise neporušila žádné jejich právo.

(viz body 47–48, 50–51, 53)

Je sice pravda, že pouhá skutečnost být informovaný o zahájení formálního řízení nestačí pro možnost užitečně uplatnit své připomínky. V tomto ohledu z čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] a který je použitelný rovněž podle článku 16 tohoto nařízení na zneužitě podpory, vyplývá, rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, i přes nezbytně předběžnou povahu posouzení, které obsahuje, musí být dostatečně přesné, aby se zúčastněné strany mohly účinně účastnit formálního vyšetřovacího řízení, ve kterém budou mít možnost uplatnit své argumenty. Za tímto účelem stačí, aby se zúčastněné strany mohly seznámit s uvažováním Komise.

2. Z článku 13 odst. 1 nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] vyplývá, pokud členský stát neodpoví na rozhodnutí o příkazu Komise k poskytnutí určitých informací, Komise má pravomoc ukončit formální vyšetřovací řízení a přijmout rozhodnutí prohlašující slučitelnost nebo neslučitelnost podpory se společným trhem na základě dostupných informací. Toto rozhodnutí může za podmínek stanovených v článku 14 nařízení č. 659/1999 požadovat navrácení podpory, která již byla vyplacena jejímu příjemci. Podle článku 16 nařízení č. 659/1999 se

ustanovení článků 13 a 14 použijí přiměřeně v případě zneužití podpory. Z těchto ustanovení vyplývá, Komise nemá povinnost vyslechnout zúčastněné strany v případě, kdy členský stát nesplní příkaz Komise k poskytnutí informací.

S výjimkou zcela výjimečných případů může být toto řešení rozšířeno na případy, v nichž se podnik neúčastnil vyšetřovacího řízení podle čl. 88 odst. 2 ES.

(viz body 67–69)

(viz bod 58)

3. V rámci žaloby na neplatnost podané na základě článku 230 ES musí být posouzena legalita aktu Společenství podle skutkových a právních poznatků existujících ke dni, kdy byl akt přijat. Konkrétně posouzení Komise musí být přezkoumána pouze na základě poznatků, které měla k dispozici v době, kdy prováděla přezkum.

4. Z článku 88 odst. 2 ES ve vzájemném spojení s čl. 1 písm. g) a článkem 16 nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES], vyplývá, že je v zásadě věcí Komise, aby prokázala, že všechny podpory nebo jejich část, které předtím povolila na základě předchozího rozhodnutí, byly příjemcem zneužity. V případě, že to prokázáno není, musí být totiž tyto podpory považovány za podpory, na které se vztahuje předchozí rozhodnutí o schválení.

Z toho vyplývá, že žalobce, který se účastnil řízení o přezkumu podle čl. 88 odst. 2 ES, se nemůže dovolávat argumentů týkajících se skutkových zjištění, které byly Komisi neznámé a které jí nebyly oznámeny v průběhu vyšetřovacího řízení. Naopak nic nebrání zúčastněné straně uvést proti konečnému rozhodnutí právní důvod, který nebyl vznesen ve fázi správního řízení.

Odkaz na článek 13 článkem 16 nařízení č. 659/1999 dává nicméně Komisi pravomoc, aby v případě, že členský stát nesplní příkaz k poskytnutí informací, přijala rozhodnutí, kterým se ukončí formální vyšetřovací řízení na základě dostupných informací. Pokud tak členský stát opomene poskytnout informace dostatečně jasné a přesné o použití podpor, ohledně kterých Komise vyslo-

vila na základě informací, které měla k dispozici, pochybnosti, pokud jde o dodržení jejího předchozího rozhodnutí o schválení, je Komise oprávněna konstatovat zneužití dotčených podpor.

(viz body 86, 93)

5. Pokud přezkum, který Komise musí provést, zahrnuje zohlednění a posouzení skutečností a komplexních hospodářských okolností, přezkum Soudu se musí omezit na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel odůvodnění, věcné správnosti skutkových zjištění, jakož i neexistence zjevně nesprávného posouzení a překročení pravomoci. O takový případ se jedná, pokud se přezkum Komise týká otázky, zda všechny podpory nebo jejich část, které předtím povolila, byly jejich příjemcem zneužity.

(viz body 90–91)

6. Podle práva Společenství pokud Komise konstatuje, že podpory jsou neslučitelné

se společným trhem, může nařídít členskému státu, který je vyplatil, aby požadoval navrácení od příjemců. Zrušení protiprávní podpory prostřednictvím jejího navrácení je logickým důsledkem konstatování její protiprávnosti a má za cíl obnovení předchozí situace. Tento cíl je dosažen, pokud dotčené podpory, případně navýšené o úroky z prodlení, byly vráceny příjemcem nebo jinými slovy podniky, které je skutečně použily. Tímto vrácením totiž příjemce ztrácí výhodu, kterou měl na trhu oproti svým soutěžitelům a situace předcházející vyplacení podpor je obnovena. Z toho vyplývá, že hlavním cílem vrácení státní podpory vyplacené protiprávně je odstranit narušení hospodářské soutěže způsobené soutěžní výhodou, ke které došlo na základě protiprávní podpory.

Nemůže tomu být v zásadě jinak, pokud jde o vrácení podpor vyplacených členským státem, které podle rozhodnutí přijatého Komisí, jsou považovány za zneužití podle čl. 88 odst. 2 ES a čl. 1 písm. g) nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES]. V tomto ohledu stačí konstatovat, že článek 16 nařízení č. 659/1999 stanoví zejména, že pokud článek 14 téhož nařízení požaduje, aby příjemce podpory prohlášené za protiprávní podporu navrátil, použije se přiměřeně v případě zneužití podpory. V důsledku toho musí být zneužitá podpora za účelem odstra-

nění narušení hospodářské soutěže způsobeného soutěžní výhodou, ke které na základě ní došlo, navráćena podnikem, který ji skutečně použil, jenž může být odlišný od podniku, který byl určen jako příjemce v rozhodnutí, kterým byla podpora povolena.

(viz body 111–115, 125)

7. Pro splnění požadavků článku 253 ES musí být odůvodnění rozhodnutí přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvaha orgánu, který akt přijal, a to tak, aby se zúčastněné strany mohly seznámit s odůvodněním přijatého opatření a soud Společenství mohl vykonat svůj přezkum. I když není vyžadováno, aby odůvodnění přesně určilo všechny relevantní skutkové a právní poznatky, musí být nicméně posuzováno nejenom s ohledem na znění aktu, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i podle všech právních pravidel upravujících dotčenou oblast.

V tomto ohledu, i když v rámci příkazu přijatého Komisí na základě čl. 10 odst. 3 nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES], může Komise v souladu s čl. 13 odst. 1 tohoto nařízení „nesplní-li členský stát příkaz k poskytnutí informací“, přijmout rozhodnutí o ukončení vyšetřovacího řízení na základě dostupných informací, není nicméně zbavena povinnosti vysvětlit právně dostačujícím způsobem důvody, které ji vedly k domněnce, že údaje poskytnuté členským státem v odpovědi na rozhodnutí o příkazu, nemohou být zohledněny v konečném rozhodnutí, které zamýšlí přijmout. Taková situace nemůže být připodobněna k okolnosti, za níž členský stát neposkytne jakoukoliv informaci Komisi v odpověď na příkaz přijatý na základě čl. 10 odst. 3 nařízení č. 659/1999, kdy se jedná o případ, za něhož může být odůvodnění omezeno na to, že členský stát neodpověděl na zmíněný příkaz.

(viz body 138, 145)